

Specijalni dodatak lista DANAS

broj 4

sreda, 15. avgust 2012.

Momčilo Živković, direktor Agencije za zaštitu životne sredine

**Najlošija
voda u
Vojvodini**

Danas

**EKO
ZONA**

Jens Bergren, direktor Svetske nedelje voda

**Ne verujem da
će biti ratova
za vodu**

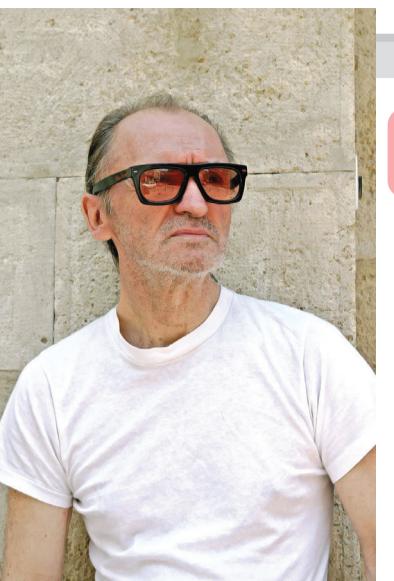
**Najčistije
reke u Srbiji
Drina i Lim**

**Snabdevanje
vodom ključ
nacionalne
bezbednosti**

Kosta
Bunuševac
akademski slikar

EKO
RAZGOVOR

Momčilo Živković, direktor Agencije za zaštitu životne sredine

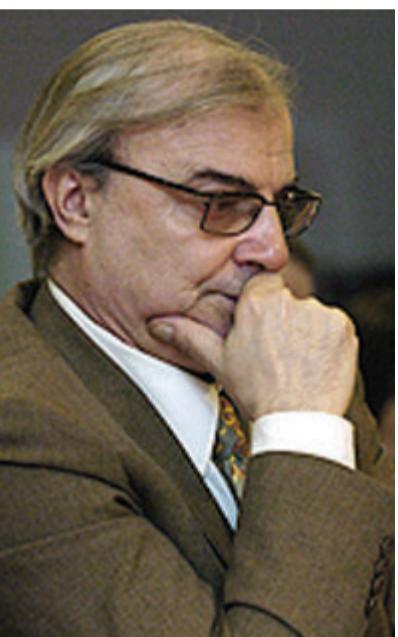
Najlošija voda u Vojvodini

Od sve vode
na Zemlji
oko 97,5 posto
je slano, a
od preostalih
2,5 posto slatke
vode oko
70 posto je
zamrznuto
u polarnim
ledenim
kapama

Zahtevi EU

- Da li postoje zahtevi EU u oblasti kvaliteta voda koja treba da ispunimo?
- U oblasti zaštite voda su doneta sva najvažnija podzakonska akta uskladena sa evropskim direktivama. Predstoji donošenje odgovarajućih akata o higijenskoj ispravnosti vode za piće i kvalitetu vode za kupanje.

- Srbiji potrebno više od dve milijarde evra za izgradnju kanalizacionih sistema i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda
- Najbolji kvalitet vode – „odličan“ bez toksičnih supstanci prošle godine imale su reke Uvac i Studenica
- Na pojedinim delovima Drine (Badovinci, Bjajina Bašta i Ljubovija) i Limu (Priboj i Prijepolje) prekoračene su koncentracije žive u 2011. Najbolji kvalitet – „odličan“, u višegodišnjem proseku i bez toksičnih supstanci prošle godine imale su reke Uvac i Studenica.
- Koliko nam nedostaje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i koliko to kota?
- Na pojedinim delovima Drine (Badovinci, Bjajina Bašta i Ljubovija) i Limu (Priboj i Prijepolje) prekoračene su koncentracije žive u 2011. Najbolji kvalitet vode – „odličan“ bez toksičnih supstanci prošle godine imale su reke Uvac i Studenica.
- Po jedinstvenim delovima Drine (Badovinci, Bjajina Bašta i Ljubovija) i Limu (Priboj i Prijepolje) prekoračene su koncentracije žive u 2011. Najbolji kvalitet vode – „odličan“ bez toksičnih supstanci prošle godine imale su reke Uvac i Studenica.

kvalitet u proteklih 14 godina imaju vode kanala i reka Vojvodine. Istraženo indikatorom Serbian Water Quality Index, čak 83 odsto uzoraka vode u kategoriji „veoma loš“ je sa teritorije Vojvodine. Maksimalno dozvoljene koncentracije i prosečne godišnje koncentracije pojedinih teških metala u većini jezera i u akumulacijama namenjenih vodosnabdevanja su premašene.

● **Veliki bački kanal je jedan od najzagadenijih vodotokova u Evropi. Kako rešiti ovaj dugogodišnji problem? Zagadavici su poznati. Primenjuju li se sankcije?**

– Na mernom mestu državnog monitoringa Vrbas 2, Velikog bačkog kanala, beleži se najveće zagodenje godinama unazad, što nije slučaj ni sa jednom lokacijom u Srbiji. U ovoj oblasti koncentrisana je prehrambena industria koja je decenijama bez prethodnog tretmana ispušta otpadne vode u kanal. Sprovedeno je nekoliko sudskih postupaka, na osnovu prijava republičkih inspekcijskih organa, protiv kompanija „Kareks“ i „Vital“, zbog ispuštanja neprečišćenih otpadnih voda. U toku je realizacija projekta na izgradnji magistralnog kolektora otpadnih voda i centralnog postrojenja za preradu voda, koji finansira Evropska unija sa iznosom od 13 miliona evra.

● **Lim i Drina su prema brojnim pokazateljima najčistiji. Koje su još čiste reke, a koje se vode kao zagadene, odnosno sa lošim kvalitetom vode?**

– Istraženo metodom Serbian Water Quality Index, koja obuhvata devet opštih fizičko-hemijskih i jedan mikrobioloski parametar, reke Lim i Drina pokazuju „odličan“ i „veoma do-

stem, stanje u ovoj oblasti je još više zabrinjavajuće, jer u odnosu na ukupan broj stanovnika manje od 10 odsto žitelja Srbije je obuhvaćeno kanalizacionim sistemom sa prečišćavanjem otpadnih voda. Procenjena potrebljiva finansijska sredstva u ovoj oblasti premašuju dve milijarde evra za izgradnju sistema za kanalisanje naseleja i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, za sva naseleja veća od 2.000 ekvivalentnih stanovnika.

Katarina Živanović

EKSLUZIVNO

Jens Bergren, direktor Svetske nedelje voda (World Water Week), koja se održava u Stockholmu od 26. do 31. avgusta

Ne verujem da će biti ratova za vodu

– Ne verujem da će u budućnosti biti ratova za vodu. Mislim da vodu nikada niko neće moći da kontrolise, mada su u istoriji vodeni ratovi za vodu. Ali to je istorija. Smatram da je voda više osnova za saradnju i partnerstvo, nego za konflikt – kaže ekskluzivno za Eko-zonu Jens Bergren, direktor Svetske nedelje voda, koja se održava u Stockholmu od 26-31. avgusta, odgovarajući na pitanje šta misli o predviđanjima stručnjaka da će se Četvrti svetski rat voditi za vodu.

On dodaje da je konferencija World Water Week platforma za dijalog i debatu i da su ove godine „fokusirani na pitanje bezbednosti voda i hrane i na to koji će biti najveći izazovi za našu planetu u budućnosti u oblastima bezbednosti voda i bezbednosti hrane“.

– Veza između vode i hrane očigledna je i jasno je da znaci za svaku poljoprivredu u svetu. Pitanje je kako povećati izvore hrane i da li imamo dovoljno resursa za to? Ono što znamo je da nam je potrebno više zemlje i više vode. Suvise je teško nabaviti svežu vodu i hrani za ljudi, ali mislim da imamo odgovor na to pitanje i

očekujem da će na konferenciju World Water Week i dati. Naročito u delu koji se odnosi na iskorisćenost vodnih resursa u poljoprivredi, odnosno na to kako uvođenju iskorisćenost voda u poljoprivredi. Problem je što se ovo neće dogoditi samo od sebe, navodi Bergren.

■ **Da li je moguće primeniti ova rešenja u praksi?**

– Naravno, biće jednostavno primeniti ih. Naročito delove koji se odnose na irigaciju - navodnjavanje i iskorisćenost vode. Problem će biti, naravno, finansiranje i propisi. Ali ova rešenja će biti prilično jednostavno primeniti.

■ **Planirate li da alarmirate i vlade zemalja u svetu u vezi sa ovim problemom?**

– Naravno. To mora da bude urađeno. Najveći izazov jeste dati odgovor šta će se dogoditi sa klimom, ali je svakako i pitanje kako o tome brzo obavestiti poljoprivrednike. Vlade bi trebalo da imaju veliku ulogu u tome, kao i u obrazovanju poljoprivrednika o klimatskim promenama.

A. Roknić

– Suvise je teško nabaviti svežu vodu i hrani za ljudi, ali mislim da imamo odgovor na to pitanje i

Danas oko
2,4 milijarde ljudi
nema dovoljno sveže vode

U poslednjih deset godina
globalna potražnja za vodom
porasla je 6 do 7 puta

EKO VESTI

KRUPAN REŠIO PROBLEM VODOSNABDEVANJA

Novoizgrađeni talozni sistem za prečišćavanje vode za piće u Krupnju počće sa radom narednih dana, čime će trajno biti rešen problem snabdевањa vodom u ovom nerazvijenoj opštini na severozapadu Srbije. Predsednik opštine Krupanj Nenad Vasić istakao je da su završeni radovi na izgradnji taloznika i da će stigne pismena saglasnost od nadležne sanitarske inspekcije, objekat početi sa radom. Problem vodosnabdevanja postoji više godina, a produbljuje se uvek za vreme kiša, kada zbog nepostojanja sistema za prečišćavanje dolazi do zamunjivanja izvora vode. Beta

ČIŠĆENJE KANALA ZA NAVODNJAVANJE U MAČVI

Direkcija za poljoprivredu Šapči i Ministarstvo poljoprivrede počeli su čišćenje postojećih i rekonstrukciju tri kanala u okolini tog grada, što bi trebalo da omogući novodavanje 400 hektara oranca, izjavio je direktor te direkcije Predrag Šrdanović. Šrdanović je istakao da je projekt navodnjavanja Mačve, Pocerine i Posavljane vredan 2,1 milijardu dinara. Prema podacima Direkcije, za 54.310 hektara oranca u tom regionu ne postoji planško i organizovano navodnjavanje. Šrdanović je naveo da nije u reči tokove Save, Drine, Dobrave, Bitve i Dumeča navodnjavaju vlasnicima tih parcela, ali da je to zanemarljiva površina. Beta

KONKURS „MOJA ZELENA SRBIJA“

Zelena Srbija, ekološki portal novinske agencije Beta, pokrenula je konkurs amaterske fotografije prirode pod nazivom „Moja zelena Srbija“ sa ciljem promovisanja zaštite životne sredine. Na konkursu mogu učeštavati svi koji se bave fotografijom, a poseban akcenat je stavljen na društvene angažovanje fotografije kojima će se poređi redonost leptota ukazati i na ekološke fotografije. Fotografije, prema oceni žirija koji čine ikusni fotograf, biće predstavljene u posebnoj galeriji na sajtu Zelena Srbija. Za foto-konkurs treba slati priloge veličine do 1 MB, minimalne rezolucije jedan megapiksel koji sadrži naziv fotografije, mesto odakle potiče, kao i ime i prezime autora, na adresu mojazelenasrbija@zelenasrbija.rs. Broj fotografija koji može poslati jedan autor nije ograničen. Beta

ENTRAJD GRADI POSTROJENJE ZA BIOGAS

Nemacka energetska firma Entraig EnergySystems AG saopštila je da će do kraja godine započeti izgradnju postrojenja za biogas u Kraljevu, koje će koristiti otpad iz klanaca. To će, kako se navodi u saopštenju Entraig-a, biti značajan doprinos rešavanju ekoloških problema, pošto se sada otpad iz klanaca u Srbiji odlaze na neprimeren način, čime stene stupnje mogu da dospeju u podzemne vode. S druge strane moguće je da se učinju prevarne načine, uključujući i toplote energije, navodi se u saopštenju objavljenom na sajtu kompanije. Kompanija je navela da je od nadležnih vlasti u Srbiji dobila dozvolu za realizaciju projekta. Beta

NASTALO OGROMNO PLOVEĆE OSTRVO

U blizini obale Novog Zelana nadene je velika plutajuća masa sitnog vulkaninskog stjenja. Ploveće polje superlinski stena „plavuša“ u komadiće veličine ping-pong loptice uđelo je Ratno vazduhoplovstvu Novog Zelana da na oko 1.000 kilometara severoistočno od Oklanka. Beli ploveće kamenje prekriva 26.000 kvadratnih kilometara površine okeana, što je više od površine Vojvodine. Brod Ratne mornarice je tamo prevezao naučnike koji kažu da je kamenje blistavo belo pod reflektorima, kao ogromni pličac. Jedan pomorski oficir kaže da je to „najvrnutija stvar“ koju je video za 18 godina na moru. Naučnici kažu da je kamenje verovatno izbacio neki podmorski vulkan. Beta

PRIVREMENO PREKINUTI PROIZVODNJI BIGORIVA

Generalni direktor Organizacije UN za hrani i poljoprivredu (FAO) Žore Gračanica do Sile poziva je SAD da privremeno obustave proizvodnju biogoriva od kukuruza da bi se izbegla kriza u snabdевањu hransom. Prema zakonu SAD odsto 40 odsto mera da je upotrebi za proizvodnju biogoriva, što je po oceni UN-a u svrhu visoka kvota koja bi mogla da doprinesi izbijanju svetske krize u snabdевањu hransom. Rekordna sушa i toplotni talas u SAD uništili su veliki deo ovogodišnjeg roda kukuruza, što je izazvalo skok cene. „Hitno i privremeno ukidanje američkog zakona koji se određuje kvote za bioetanol proizveden od kukuruza donešlo bi pred tržištu i omogućilo da se više useva koristi za ishranu ljudi i životinja“, napisao je generalni direktor FAO-a u britanskom listu Fajnen Sel tajms. Beta

OTKRIVENE MUTACIJE NA LEPTIRIMA U JAPANU

Istraživanja su pokazala da je izloženost radioaktivnom materijalu mogući uzrok mutacija otkrivenih kod leptira u Japanu, objavio je britanski javni servis Bi-Bi-Si. Naučnici su učili porast promene u obliku nogu, antena i kralja kod leptira koji su skupili posle poplave u jezeru u nuklearnoj elektrani Fukušima, koje se dogodilo posle zemljotresa i cunamija 2011. godine. Laboratorijski eksperimenti utvrdili su vezu između mutacija i radioaktivnog zračenja, navodi se u njihovom izvestaju. Naime, dva meseca posle nesreće u nuklearnoj elektrani Fukušima, tim japanskih istraživača sakupio je 144 odrasla leptira vrste Zizeeria maha sa deset lokacija u Japanu, među kojima i leptire iz oblasti Fukušime. Beta

PОЖАРИ ПРЕТ НАЦИОНАЛНИМ ПАРКОВИМА

Visoke temperature i jaki vjetar ometaju gašenje požara koji su zahvatili neke od najznačajnijih španskih prirodnih parkova, uključujući i jedan koji je pod zaštitom UNESCO-a, izjavili su zvanici. Požari na kanarskim ostrvima La Gomera i Tenerife primorali su više od 4.000 stanovnika na evakuaciju iz predočnosti, saopštila je regionalna vlast. Prema izveštaju regionalnih vlasta, širom Španije bukti 10 velikih požara. U sredini ostrva La Gomera nalazi se Nacionalni park Garajonay, koji je na listi svetske baštine UNESCO-a. U njemu se, po oceni stručnjaka, nalazi suma iz perioda tercijara, pre 11 miliona godina. Beta

Priredila M. D. M.

Najstrašnije rečne životinje

Pirana - Zloglasne zbog svojih oštreljih zuba i prozdrivosti na mesu.

Električna jegulja - Elektricitet (može da proizvede više od 500 volti) koristi u odbrani. Živi u rekama Amazon i Orinoko u Južnoj Americi.

Riba Tigar - Rasprostranjena u vodama Siroma Afrike. Ponekad lovči i veće životinje. Retko napadaju ljudе.

Krokodil iz Niла - Rasprostranjeno u Africi. Ime zloglasnu reputaciju čak i među najsmrtonosnijim životinjama na svetu, jer godišnje prouzrokuju i do nekoliko hiljada ljudskih žrtava.

Zmajgla riba - Živi u Severnoj Americi u rekama. Može da dostigne dužinu i do jedan metar, a izvan vode može da preživi i do četiri dana. Jede žabe i manje ribe.

EKO ZONA

sreda, 15. avgust 2012.

VODNI RESURSI: Srbija među siromašnjim područjima Europe

Najčistije reke Drina i Lim

Eksplotacija vode u Srbiji zadnjih decenija konstantno raste, a Srbija se prema ocenama stručnjaka svrstava među siromašnija područja Evrope kada su u pitanju vodni resursi, a vodama su najsramašniji naseljeni nizijski krajevi. Takođe i stepen zagadenja rečnih tokova i i pačišćenja, ali da izade na kraj sa velikim industrijskim zagadivačima, o čemu svedoči i činjenica da do sada nijedna prijava nije uspešno procesuirana, a pogotovo ne u onom delu koji se tiče naknade stete zbog zagadenosti.

- Veliki bački kanal je prekriven trškom, što je u neku ruku i dobro, jer priroda na taj način vrši odbranu sprečavajući da vodu dospe u stenu materije, kao što su teški metali. Međutim, živog sveta u ovom delu kanala uopšte nema, ukazuje Đurđevac. On ističe da je država nemoćna da izade na kraj sa velikim industrijskim zagadivačima, o čemu svedoči i činjenica da do sada nijedna prijava nije uspešno procesuirana, a pogotovo ne u onom delu koji se tiče naknade stete zbog zagadenosti.

Sa druge strane, Aleksandar Prodanović, direktor Republičke direkcije za vode Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kaže da naš list da vodosnabdevanje stanovništva u našoj zemlji u većem broju gradova Srbije funkcioniše na zadovoljavajući način. Prema njegovim rečima,

Za tuširanje
treba od 95 do
190 litara vode

Povlačenjem vode
u toaletu potroši se
do 27 litara vode

Poljoprivreda potroši
70 odsto svih zaliha
sveže vode

Do 2025. dve trećine svetskog stanovništva bi moglo da ima problema sa snabdevanjem vodom

Ključ nacionalne bezbednosti

Globalni stratezi
predviđaju da će se
Četvrti svetski rat
voditi zbog vode

U poslednjih 50 godina
u svetu je bilo čak
507 sukoba zbog vode,
od kojih je 21 prerastao
u rat

Nivo akvifera opada, glečeri nestaju, vodenici baseni presušuju, dubina rečnih korita opada, a imajući u vidu klimatske promene, postoji opasnost da se problemi čak prodube. Stručnjaci upozoravaju da bi do 2025. čak dve trećine svetskog stanovništva moglo da ima problema sa snabdevanjem vodom.

Zato nije čudno što se neretko kaže da je voda nova nafata - dugo rasipano prirodno bogatstvo koje se „topi“ i čija cena raste. I dok je nekada nafta bila jabuka razdora među državama, sada je to voda, tako da ona postaje ključni element nacionalne bezbednosti. Dakle, osnovna poruka je jasna - vode na mnogim mestima nema dovoljno i sve će je manje biti.

Ključni problem je što broj stanovnika na Zemlji raste. Kada je pre 60 godina na planeti bilo 2,5 milijardi ljudi, relativno mali broj njih je bio zabrinut zbog vode. Međutim, broj ljudi na Zemlji je 2000. skočio na šest milijardi, danas iznosi gotovo sedam milijardi, a procenjuje se da će do 2050. biti devet milijardi ljudi.

Površina zemljista koja se navodnjava je udvostručena, a količina vode koja se koristi u poljoprivredi je utrostručena. Prognosira se da će do 2050. procenat ljudi u zemljama gde je nestasi-

Water Resources Group,

ca vode hronična sa osam odsto (500 miliona), koliko je iznosio na početku 21. veka, skočiti na 45 odsto (četiri milijarde). A već milijardu ljudi svake noći odlazi u krevet praznog stomaka, delom zbog toga što nema dovoljno vode za proizvodnju hrane.

U Britaniji, na primer, poljoprivreda iziskuje samo tri odsto ukupne količine iskorišćene vode. Nasuprot tome, u SAD na poljoprivrednu odlazi 41 odsto vode, i to gotovo sve na navodnjavanje. U Kini ratarstvo i stočarstvo iziskuju gotovo 70 odsto vode, a u Indiji približno 90 odsto. Kada je reč o svetu kao celini, na poljoprivrednu odlazi gotovo 70 odsto vode.

Ipak, ne bi moglo da se kaže da je ceo svet u deficitu s vodom. Problem je, međutim u tome što je ona neravnomerno raspoređena - samo devet zemalja poseduje 60 odsto ukupnih zaliha pijače vode

■ Samo devet zemalja poseduje 60 odsto ukupnih zaliha pijače vode

konzorcijum koji se bavi problemom oskudice vode, procenjuje da će ukoliko se nastavi aktuelni trend na azijskom kontinentu, jaz između raspoloživih količina vode i potrebe za njom iznositi 40 odsto do 2030. Taj disbalans naročito će biti poguban za Indiju, gde će zbog sklonosti srednje klase dijetama biti povećana potražnja za mesom, šećerom i pšenicom, što iziskuje ogromne količine „plavog zlata“. Do 2030. potražnja će, navodi Water Resources Group, porasti za gotovo 1,5 biliona kubnih metara, što je mnogo više od trenutno raspoložive količine od oko 740 milijardi kubnih metara. Iz tog razloga, ukoliko se ne preduzmu neophodne mere, količina vode u većini rečnih korita u zemljama mogla bi znatno da se smanji.

Problem oskudice vode preti i Kini, gde 21 odsto površine zemlje koja je pod vodom nije dovoljna. Prognoze postaju još turbofinje ako se zna da se usled globalnog zagrevanja himalajski glečeri na platou Tibeta, od kojih se vodom pored Kine snabdevaju i njeni susedi, uključujući Indiju i Pakistan, već tope. Stručnjaci upozoravaju da je 80 odsto glečera na zapadu Kine u fazi nestajanja i da će se do 2050. istopiti između pet do 27 odsto njihove površine. Prema najnovim ocenama, budući da 60 odsto vode od kineskih glečera otice iz zemlje, postoji velika mogućnost da zbog nedostatka vodenih zaliha dođe do zaoštrevanja u odnosima u regionu.

S druge strane, ogromna prostranstva sušne Afrike, u kojoj više od 300 miliona ljudi nema siguran pristup pijačoj vodi, leže na ogromnim zalihama podzemnih voda. Stručnjaci s „Britanskog geološkog instituta“ (BGS) i Univerzitetskog koledža u Londonu (UCL) naglašavaju da je njihova količina i do sto puta veća od one na površini kontinenta. U studiji koju su izradili navodi se da je najveći rezervoar podzemnih voda u severnoj Africi u velikim sedimentnim bazenima na području Libije, Alžира i Čada i da one mogu da zadovolje potrebu za pitkom vodom i navodnjavanjem na Crnom kontinentu.

Marija Kojčić

U prirodi ostaju samo posledice

Piše: Radoslav Zelenović, direktor Jugoslovenske kinoteke

Nema nikakve sumnje da i naša zemlja, kao mnoge druge, ima zakonodavstvo u oblasti ekologije koje se oslanja na evropska i druga iskustva, da postoji i ministarstvo koje se brine o životnoj sredini, da nemamo tako jaku industriju koja ugrožava okolinu, da imamo mnoge organizacije koje se profesionalno ili dobrovoljno bave pitanjem ekologije... a da ipak imamo zemlju u kojoj ekološka svest nije ni izdaleka kako bismo to želeli.

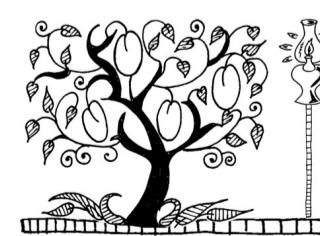
Profesija kojom se bavim, kinematografija, poslednjih godina zdušno pomaze delima koja ukazuju na ekološke probleme sa željom da ih bude što manje. Svako se od nas bori na svoj način, pod uslovom da ima razvijen odnos prema sopstvenom okruženju, tako i ja već godinama sa saradnicima na Pačićkom filmskom festivalu imam program, i ne samo program već i tribine koje se bave problemima ekologije i klimatskih promena. Ove godine razgovaralo se na temu klimatske promene i politika, koja je još jednom otvorila dilemu oko „krivice“ koje i dalje postoje.

■ Nemam iluziju da jedan festival i njegove tribine mogu da promene naš odnos prema činjenici da je za mnoge priroda samo objekat, nešto što može da se poseduje, da se sređuje po svom nahođenju i da se upotrebni. Kao da nas se ne dotiče to što se dugogodišnje promene umnogome razlikuju od ostalih problema sa kojima se čovečanstvo danas suočava i da bi posledice po život na Zemlji mogle biti katastrofalne ukoliko dozvolimo da se ti procesi i dalje nekontrolisano odvijaju.

Kada govorimo o ekološkim problemima, uglavnom govorimo o onome što se vidi. Deponije, đubre, javašluk, a manje o onome što se ne vidi, a to je takođe nešto što i te kako ugrožava našu sredinu. I sam pripadam onima koji vole prirodu i trudi se da se preterano ne meša u neke njene zakonitosti. Neću reći ništa novo tvrdnjom da niko od nas nije dorastao prirodi, pogotovo ne da menja njen tok.

Dobar deo godine provodim u Koračici, selu pod vrhom Kosmajia, i svedok sam mnogih problema koje te, na prvi pogled čiste sredine imaju, da bismo tvrdili kako se tamo vodi zdrav život. Ono što vidiš kao problem u mnogim selima u Srbiji jeste činjenica da se voda koja se koristi za piće dobija iz seoskih izvora ili vodovoda koji su formirani na tim izvorima, koje malo ko kontroliše i koji su neretko prepušteni sami sebi. Međutim, i tokom leta voda sa tih izvora svakodnevno nestaje. S druge strane, najveći broj domaćinstava još uvek koristi septičke Jame, jer malo je selja koja imaju rešeno pitanje vodovoda i kanalizacije i to sigurno može u nekom trenutku da ugrozi zdravlje meštana. Svako se bori na svoj način da zaštitи svoj okoliš, jer time štiti svoje zdravlje. Ali, ekologija ne može da bude samo stvar pojedinaca.

■ Mala digresija, godinama putujući po Srbiji prolazio sam poređ jedne male deponije na nečijem imanju, a domaćin je rukom napisao sledeće upozorenje: „Ko ovde bacá đubre, dabogda dobio rak!“ Skoro sam ponovo prošao, table nema, ali đubre stoje još uvek.

Urednik Eko-zone:
Aleksandar Roknić
Lektura: Ana Rončević
Foto-dokumentacija:
Stanislav Milojković
Dizajn vinjeta i ilustracije:
Jelena Dugalić Milašinović
Prelom: Zoran Spahić

■ Dodatak je uredjen
u saradnji sa

